

Een juweel voor een spotprijs

In dit Calvinjaar is een veelheid aan activiteiten georganiseerd en heeft een zeer aanzienlijk aantal artikelen, boeken en andere publicaties, waaronder een hele serie lesbrieven voor het primair en voortgezet onderwijs, het licht gezien. Een belangrijke initiatiefnemer hierbij is de TUA, de Theologische Universiteit te Apeldoorn, waaronder ook het Instituut voor Reformatieonderzoek valt. Dit instituut heeft ook het boek 'Calvijn en de Nederlanden' uitgegeven.

Het boek valt in drieën uiteen. In het eerste deel staan een aantal achtergrondartikelen, met o.m. 'Antwerpen als centrum van Calvinisme in de Zuidelijke Nederlanden'. Na boeiende biografische opstellen in het tweede deel, volgt het derde deel dat thematisch van opzet is. Behalve hoofdstukken over 'Calvijn en de jeugd' en 'Calvijn over huwelijk, seksualiteit en echtscheiding' zijn een aantal artikelen gewijd aan Calvijn en de cultuur, met extra aandacht voor de muziek en het Geneefse Psalter. (Kanttekening van de recensent: mooie bouwstenen voor een beleidsplan cultuureducatie. Ook mooie gesprekstof over de centrale plaats van het psalmboek in kerk en school.) Een essentiële toegift bij dit boek is een unieke CD met opnamen van instrumentale en vooral vocale vertolkingen van Calvinistische muziek uit Frankrijk en de Republiek. Een prachtige toelichting van Louis Grijp en de teksten van alle gezongen werken zijn in het boek opgenomen. De muziek wordt uitgevoerd door Camerata Trajectina, een Utrechts muziekgezelschap dat zich bezighoudt met Nederlandse muziek vanaf de middeleeuwen tot en met de 17e eeuw.

De zeventien opstellen zijn zonder uitzondering het lezen waard. Ze zijn allen ook goed leesbaar. De omvang van de opstellen verschilt sterk van elkaar. Alle artikelen zijn wetenschappelijk verantwoorde artikelen. Tegelijk is het boek duidelijk voor een breder publiek bestemd.

Er lopen twee lijnen door het boek. Enerzijds gaat het over Calvijn en zijn opvattingen, anderzijds is op vele plaatsen de verbinding gelegd naar de Nederlanden en Nederlanders in de tijd van Calvijn. Zo wordt het mooie hoofdstuk over Het Geneefse Psalter van Jan R. Luth gevolgd door een hoofdstuk over Het Geneefse Psalter in Nederland. Niet altijd wordt die verbinding gelegd. In het hoofdstuk over 'Calvijn en de jeugd: kinderen en jongeren in de theologie

van Johannes Calvijn' van Anneke Kloosterman-Van der Sluys, worden mooie dingen gezegd over de opvoeding, het verbond, de catechese, jonggestorven kinderen etc. (hoewel ik zelf soms andere accenten zou leggen), maar er volgt geen hoofdstuk waarin de visie van Calvijns tijdgenoten en directe erflaters in de Nederlanden op deze onderwerpen aan de orde wordt gesteld. Juist de hoofdstukken waarin de verbinding wél is gelegd zijn meer dan de moeite waard. Zo vormen de hoofdstukken van Olivier Fatio ('Zicht op de Reformatie', een breed overzicht) en van William den Boer ('Het Nederlands Calvinisme', met een beschrijving van het pluriforme karakter van de Nederlandse reformatie) een substantiële toevoeging aan de gangbare literatuur.

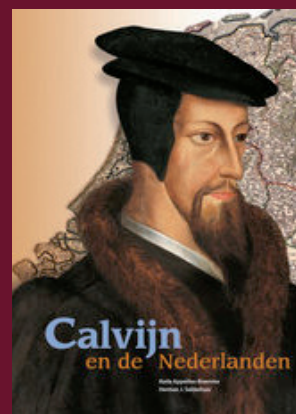
C. Dubbeld

Het rijk geïllustreerde boek (alle illustraties zijn verwant met de tijd waarover het boek handelt) bevat aan het eind onder meer Auteursgegevens (zes medewerkers zijn werkzaam in het buitenland) en Registers van personen, plaatsnamen en thema's..

Werkers in het reformatorisch en protestants-christelijk onderwijs zijn aan hun positie verplicht zich dit jaar samen met de leerlingen bezig te houden met een van de pilaren (Galaten 2 : 9, met kanttekening SV) die Gods kerk in de loop der eeuwen heeft gekend. Dit voor een spotprijs beschikbare monumentale boek, inclusief CD, biedt daartoe erg veel. Ook voor persoonlijk gebruik en als geschenk van harte aanbevolen.

C. Dubbeld is Adviseur Bestuur en management bij Driestar-educatief

N.A.V.: CALVIJN EN DE NEDERLANDEN, DOOR K. APPERLOO-BOERSMA EN H.J. SELDERHUIS (RED.). GEB., 288 PAG., GROOTFORMAAT, MET STOFOMSLAG. INCL. CD: CALVIJN IN DE GOUDEN EEUW. UITG. INSTITUUT VOOR REFORMATIE, TUA, APELDOORN, 2009. ISBN 978-90-79771-03-5. BESTELADRES: BESTELLEN@TUA.NL PRIJS € 24,95.

Boekbespreking